

Алгоритми та структури даних. Основи алгоритмізації

Міністерство освіти і науки України

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені
Ігоря Сікорського»

Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 9 з дисципліни

«Алгоритми та структури даних. Основи алгоритмізації»

«Дослідження алгоритмів обходу масивів»

Варіант 28

Виконав студент: ІП-15 Рибаків Дмитро Вадимович

Перевірив: Вечерковська Анастасія Сергіївна

Київ 2021

Алгоритми та структури даних. Основи алгоритмізації

Лабораторна робота 9

Дослідження алгоритмів обходу масивів

Мета – дослідити алгоритми обходу масивів, набути практичних навичок використання цих алгоритмів під час складання програмних специфікацій.

Індивідуальне завдання

Варіант 28

Постановка задачі

Розробити алгоритм та написати програму, яка складається з наступних дій:

Опису змінної індексованого типу (двовимірний масив) згідно з варіантом (табл. 1).

2. Ініціювання змінної, що описана в п.1 даного завдання.

3. Обчислення змінної, що описана в п.1, згідно з варіантом (табл. 1).

Таблиця 1

28	Задано матрицю дійсних чисел $A[m,n]$. У кожному стовпчику матриці знайти перший мінімальний елемент X і його місцезнаходження. Обміняти знайдене значення X з елементом першого рядка.
----	--

Побудова математичної моделі

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Розмірність матриці, рядки	Цілий	m	Початкові дані
Розмірність матриці, стовпці	Цілий	n	Початкові дані
Рядки матриці	Цілий	row	Проміжні дані
Стовпці матриці	Цілий	column	Проміжні дані
Згенерована матриця $A[m,n]$	Дійсний	matrix	Проміжні дані
Перший мінімальний елемент кожного стовпчика	Дійсний	X	Вихідні дані
Крок циклу. Індекс числа у масиві	Цілий	i	Проміжні дані
Крок циклу. Індекс числа у масиві	Цілий	j	Проміжні дані
Індекс першого мінімального елемента кожного стовпчика у матриці	Цілий	ind	Проміжні дані
Індекс(рядок) першого мінімального елемента кожного стовпчика у матриці	Цілий	ind_i	Вихідні дані
Індекс(стовпець) першого мінімального елемента кожного стовпчика у матриці	Цілий	ind_j	Вихідні дані
Відсортований обміном за спаданням масив. Результат	Цілий	array	Вихідні дані

Згенеруємо матрицю $A[m,n]$ випадковими дійсними числами за допомогою функції `rand()`.

У кожному стовпчику матриці знайдемо перший мінімальний елемент X і його місцезнаходження, тобто його індекс. Обмінємо знайдене значення X з елементом першого рядка у кожному стовпчику.

У роботі використаємо підпрограми.

У роботі використовуються наступні дії:

«=» - операція присвоєння;

«>» - більше (більше ніж);

«<» - менше (менше ніж);

« $A[m][n]$ » - матриця A , де m – рядки, n – стовпці;

«++» - збільшення значення на 1.

Функція `rand()` генерує випадкове дійсне число.

Виведення потрібних даних здійснюється впродовж алгоритму.

Розв'язання

Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Деталізуємо дію генерації матриці $A[m,n]$ і її виведення.

Крок 3. Деталізуємо дію знаходження першого мінімального елемента X і його місцезнаходження у кожному стовпчику.

Крок 4. Деталізуємо дію обміну знайденого значення X з елементом першого рядка у кожному стовпчику.

Псевдокод

Основна програма:

крок 1

початок

генерації матриці $A[m,n]$

знаходження першого мінімального елемента X і його місцезнаходження у кожному стовпчику

обмін знайденого значення X з елементом першого рядка у кожному стовпчику

кінець

крок 2

початок

ввід m та n

matrix = generate_matrix(m, n)

write_matrix(matrix, m, n)

знаходження першого мінімального елемента X і його місцезнаходження у
кожному стовпчику

обмін знайденого значення X з елементом першого рядка у кожному стовпчику

кінець

крок 3

початок

ввід m та n

matrix = generate_matrix(m, n)

write_matrix(matrix, m, n)

min_column(matrix, m, n)

обмін знайденого значення X з елементом першого рядка у кожному стовпчику

кінець

крок 4

початок

ввід m та n

matrix = generate_matrix(m, n)

write_matrix(matrix, m, n)

min_column(matrix, m, n)

min_column_swap(matrix, m, n)

write_matrix(matrix, m, n)

кінець

Підпрограми

generate_matrix(m, n)

початок

для i від 0 до row повторити

для j від 0 до column повторити

matrix[i][j] = rand() від 0 до 10

все повторити

все повторити

повернути matrix

кінець

write_matrix(matrix, m, n)

початок

для i від 0 до row повторити

для j від 0 до column повторити

вивід matrix[i][j]

все повторити

все повторити

кінець

min_column(matrix, m, n)

початок

для j від 0 до column повторити

X = matrix[0][j]

ind = 0

для i від 0 до row повторити

якщо X > matrix[i][j] то

X = matrix[i][j]

ind = i

все якщо

все повторити

ind_i = ind + 1

ind_j = j + 1

вивід ind_i, ind_j, X

все повторити

кінець

min_column_swap(matrix, m, n)

початок

для j від 0 до column повторити

X = matrix[0][j]

ind = 0

для i від 0 до row повторити

якщо X > matrix[i][j] **то**

X = matrix[i][j]

ind = i

все якщо

все повторити

matrix[ind][j] = matrix[0][j]

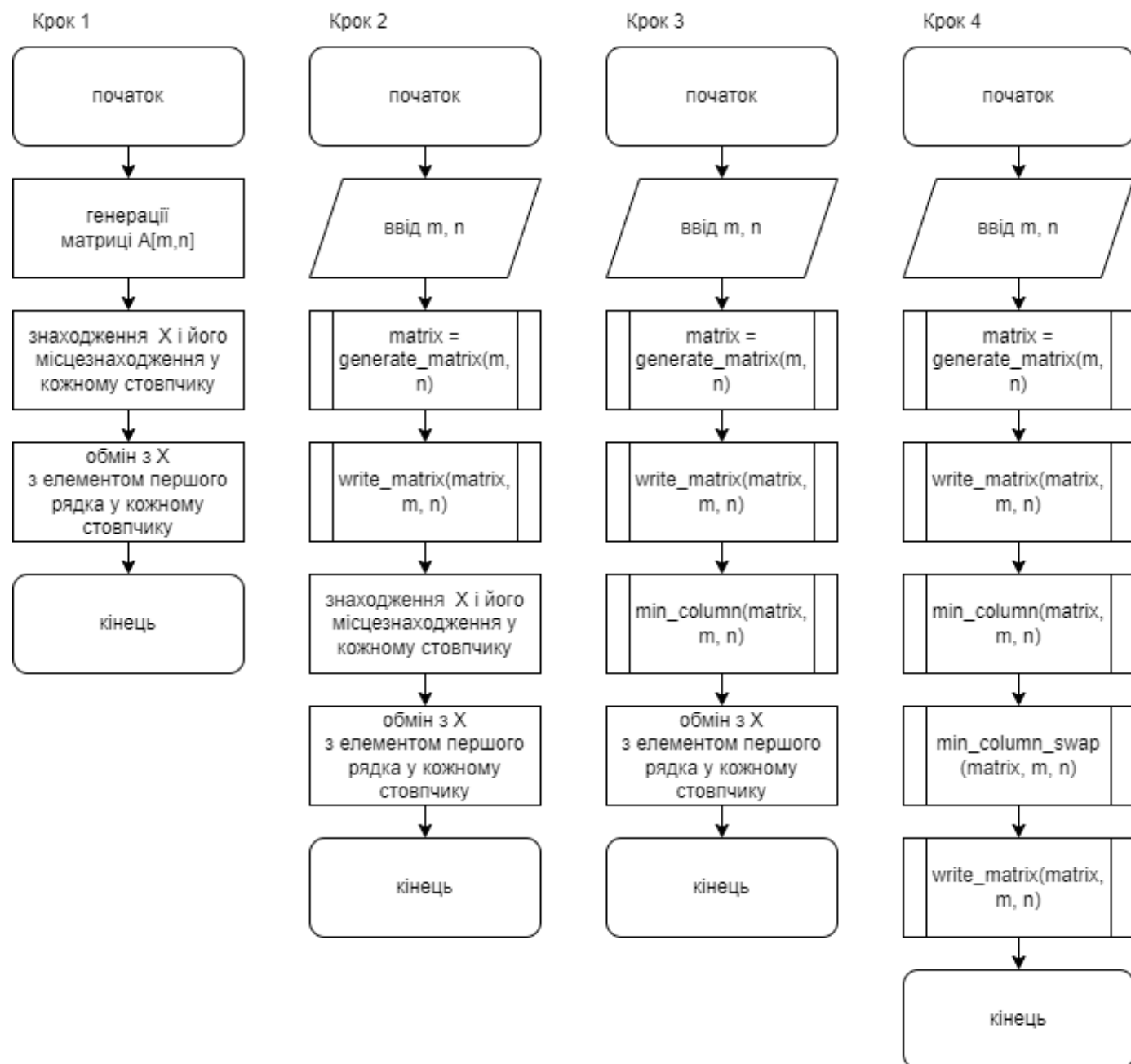
matrix[0][j] = X

все повторити

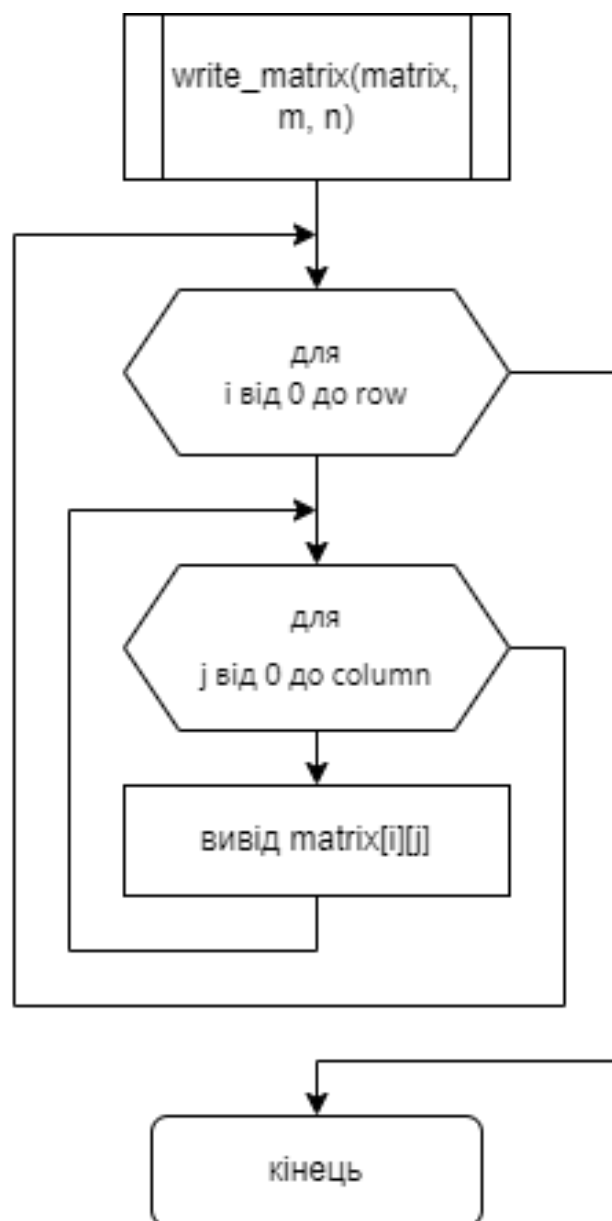
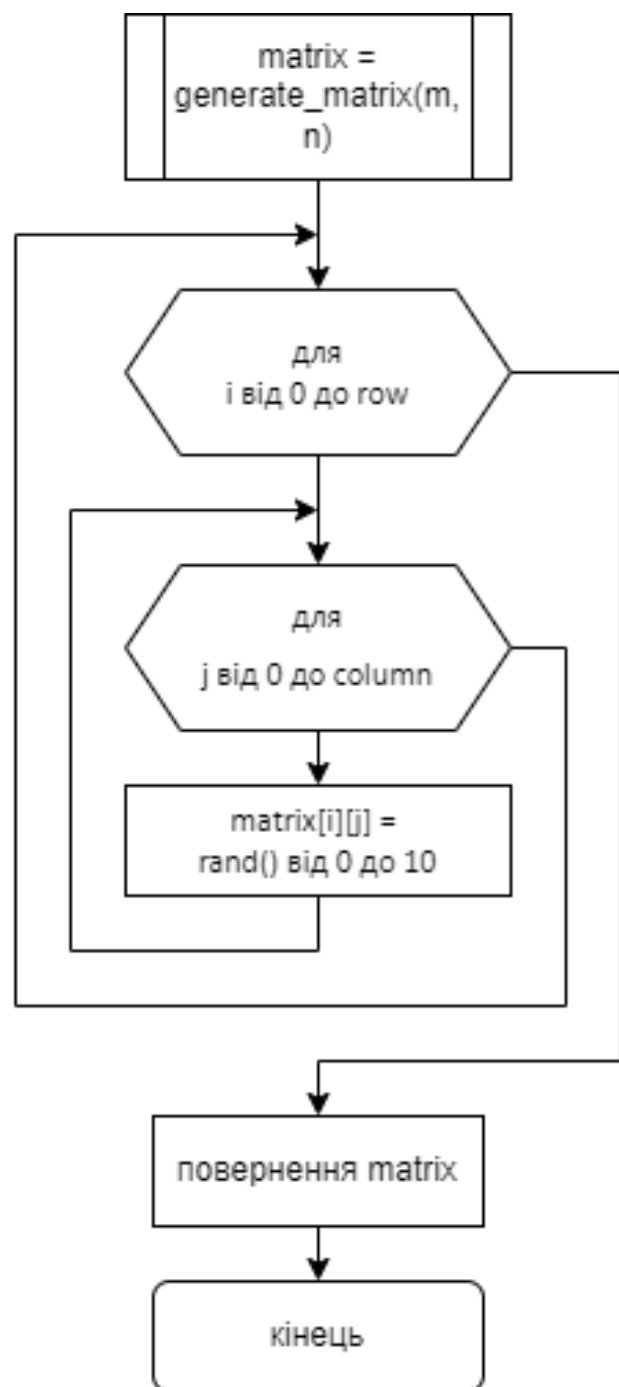
кінець

Блок-схема

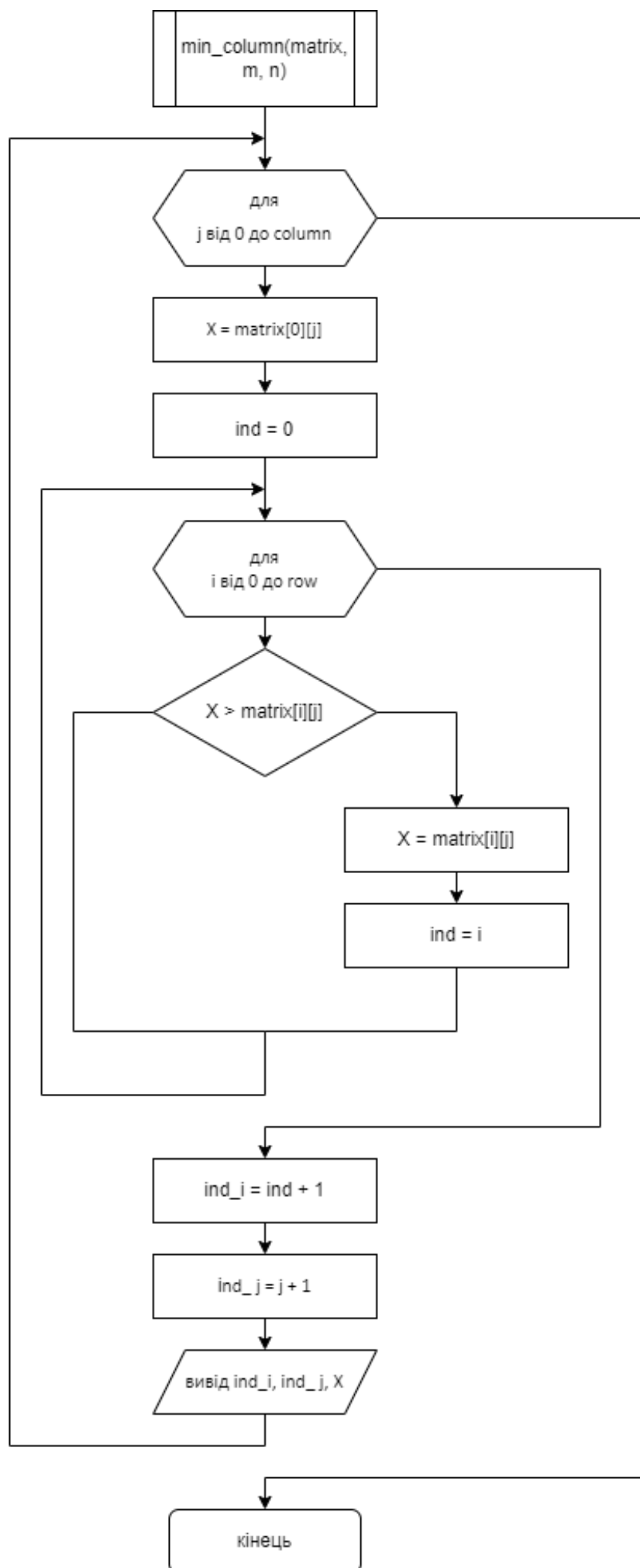
Основна програма:

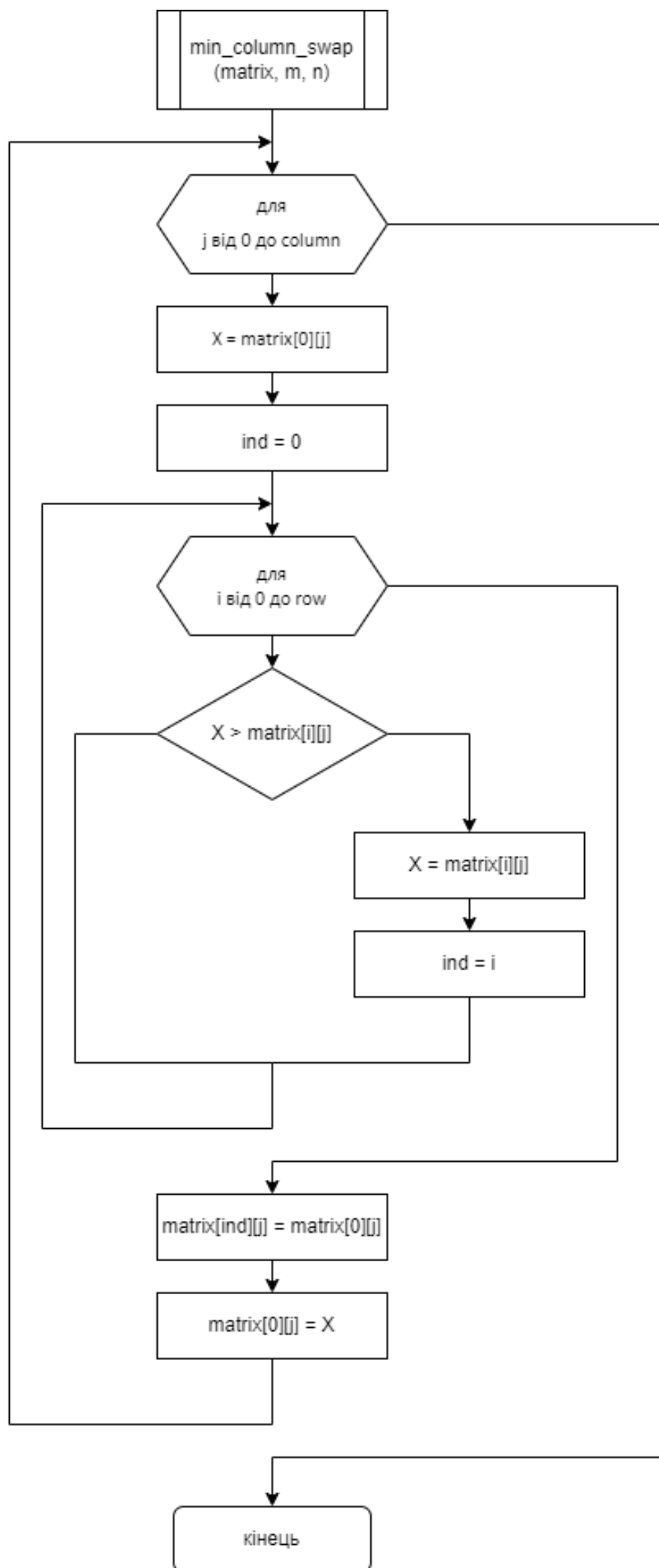

Підпрограми:

Код програми

```
1  #include <iostream>
2  #include <iomanip>
3
4  using namespace std;
5
6  double** generate_matrix(int row, int column) {
7      double** matrix = new double* [row];
8      for (int i = 0; i < row; i++) {
9          matrix[i] = new double[column];
10     }
11     for (int i = 0; i < row; i++) {
12         for (int j = 0; j < column; j++) {
13             matrix[i][j] = (rand() % 101 - 0) / 10.0;
14         }
15     }
16     return matrix;
17 }
18
19 void write_matrix(double** matrix, int row, int column) {
20     for (int i = 0; i < row; i++) {
21         for (int j = 0; j < column; j++) {
22             cout << setw(6) << matrix[i][j];
23         }
24         cout << endl;
25     }
26     cout << endl;
27 }
28
29 void min_column(double** matrix, int row, int column) {
30     double X;
31     int ind;
32     int ind_i, ind_j;
33     for (int j = 0; j < column; j++) {
34         X = matrix[0][j];
35         ind = 0;
36         for (int i = 0; i < row; i++) {
37             if (X > matrix[i][j]) {
38                 X = matrix[i][j];
39                 ind = i;
40             }
41         }
42         ind_i = ind + 1;
43         ind_j = j + 1;
44         cout << "Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: " << ind_i << " x " << ind_j << ". " << "Елемент:" << " " << X << endl;
45     }
46 }
47
48
49 void min_column_swap(double** matrix, int row, int column) {
50     double X;
51     int ind;
52     for (int j = 0; j < column; j++) {
53         X = matrix[0][j];
54         ind = 0;
55         for (int i = 0; i < row; i++) {
56             if (X > matrix[i][j]) {
57                 X = matrix[i][j];
58                 ind = i;
59             }
60         }
61         matrix[ind][j] = matrix[0][j];
62         matrix[0][j] = X;
63     }
64     cout << endl;
65 }
66
67 int main()
68 {
69     setlocale(LC_ALL, "Ukrainian");
70     srand(time(NULL));
71     double** matrix;
72     cout << "Введіть розмірність матриці рядків m і стовпців n: " << endl;
73     int m, n;
74     cin >> m >> n;
75     matrix = generate_matrix(m, n);
76     cout << "Згенерована матриця m x n:" << endl;
77     write_matrix(matrix, m, n);
78     min_column(matrix, m, n);
79     min_column_swap(matrix, m, n);
80     cout << "Оброблена матриця m x n:" << endl;
81     write_matrix(matrix, m, n);
82
83     return 0;
84 }
```

```

#include <iostream>
#include <iomanip>

using namespace std;

double** generate_matrix(int row, int column) {
    double** matrix = new double* [row];
    for (int i = 0; i < row; i++) {
        matrix[i] = new double[column];
    }
    for (int i = 0; i < row; i++) {
        for (int j = 0; j < column; j++) {
            matrix[i][j] = (rand() % 101 - 0) / 10.0;
        }
    }
    return matrix;
}

void write_matrix(double** matrix, int row, int column) {
    for (int i = 0; i < row; i++) {
        for (int j = 0; j < column; j++) {
            cout << setw(6) << matrix[i][j];
        }
        cout << endl;
    }
    cout << endl;
}

void min_column(double** matrix, int row, int column) {
    double X;
    int ind;
    int ind_i, ind_j;
    for (int j = 0; j < column; j++) {
        X = matrix[0][j];
        ind = 0;
        for (int i = 0; i < row; i++) {
            if (X > matrix[i][j]) {
                X = matrix[i][j];
                ind = i;
            }
        }
        ind_i = ind + 1;
        ind_j = j + 1;
        cout << "Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: " <<
ind_i << " x " << ind_j << ". " << "Елемент:" << " " << X << endl;
    }
    cout << endl;
}

void min_column_swap(double** matrix, int row, int column) {
    double X;
    int ind;
    for (int j = 0; j < column; j++) {
        X = matrix[0][j];
        ind = 0;
        for (int i = 0; i < row; i++) {
            if (X > matrix[i][j]) {
                X = matrix[i][j];
                ind = i;
            }
        }
        matrix[ind][j] = matrix[0][j];
        matrix[0][j] = X;
    }
    cout << endl;
}

int main()
{
    setlocale(LC_ALL, "Ukrainian");

```

```

srand(time(NULL));
double** matrix;
cout << "Введіть розмірність матриці рядків m і стовпців n: " << endl;
int m, n;
cin >> m >> n;
matrix = generate_matrix(m, n);
cout << "Згенерована матриця m x n:" << endl;
write_matrix(matrix, m, n);
min_column(matrix, m, n);
min_column_swap(matrix, m, n);
cout << "Оброблена матриця m x n:" << endl;
write_matrix(matrix, m, n);

return 0;
}

```

Тестування програми

Скріншот 1: Матриця 6x6

```

Введіть розмірність матриці рядків m і стовпців n:
6 6
Згенерована матриця m x n:
1.1 3.2 7.8 4.4 5.3 6
0.5 2.9 9.5 4.4 7.6 3.5
8.6 1.8 8.4 9.8 7.7 2.6
9.2 9.6 5.5 1.3 2.6 1.2
2.9 7.8 5.4 3.8 0.7 0.4
9 9.8 0.6 9.3 1.9 6.4

Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 2 x 1. Елемент: 0.5
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 3 x 2. Елемент: 1.8
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 6 x 3. Елемент: 0.6
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 4 x 4. Елемент: 1.3
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 5 x 5. Елемент: 0.7
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 5 x 6. Елемент: 0.4

Оброблена матриця m x n:
0.5 1.8 0.6 1.3 0.7 0.4
1.1 2.9 9.5 4.4 7.6 3.5
8.6 3.2 8.4 9.8 7.7 2.6
9.2 9.6 5.5 4.4 2.6 1.2
2.9 7.8 5.4 3.8 5.3 6
9 9.8 7.8 9.3 1.9 6.4

```

Скріншот 2: Матриця 5x8

```

Введіть розмірність матриці рядків m і стовпців n:
5 8
Згенерована матриця m x n:
5.2 2.8 3.9 3.2 2.8 6.7 4.7 3.8
6.2 9.8 4.3 1.7 2.5 6.5 1.3 2.4
6.8 2.2 7 5.7 7 4.5 0.7 4
3.3 2.5 3.1 0.9 7.5 7 6.4 2.1
1.4 2.6 1.8 8.5 2.9 4 6.5 5.9

Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 5 x 1. Елемент: 1.4
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 3 x 2. Елемент: 2.2
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 5 x 3. Елемент: 1.8
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 4 x 4. Елемент: 0.9
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 2 x 5. Елемент: 2.5
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 5 x 6. Елемент: 4
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 3 x 7. Елемент: 0.7
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 4 x 8. Елемент: 2.1

Оброблена матриця m x n:
1.4 2.2 1.8 0.9 2.5 4 0.7 2.1
6.2 9.8 4.3 1.7 2.8 6.5 1.3 2.4
6.8 2.8 7 5.7 7 4.5 4.7 4
3.3 2.5 3.1 3.2 7.5 7 6.4 3.8
5.2 2.6 3.9 8.5 2.9 6.7 6.5 5.9

```

Скріншот 3: Матриця 4x9

```

Введіть розмірність матриці рядків m і стовпців n:
4 9
Згенерована матриця m x n:
1 8.9 8.5 9.2 4.1 0.9 2.9 9.6 3
1.6 1 5.5 5.2 6.2 2.5 4.7 9.7 10
5.7 2.8 5.1 9.9 4.8 1.6 3.6 10 1.8
3.5 2.8 4.2 3.7 1.6 6.2 2.9 9.6 7.4

Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 1 x 1. Елемент: 1
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 2 x 2. Елемент: 1
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 4 x 3. Елемент: 4.2
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 4 x 4. Елемент: 3.7
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 4 x 5. Елемент: 1.6
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 1 x 6. Елемент: 0.9
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 1 x 7. Елемент: 2.9
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 4 x 8. Елемент: 1.4
Місцезнаходження першого мінімального елемента рядків матриці m x n: 3 x 9. Елемент: 1.8

Оброблена матриця m x n:
1 1 4.2 3.7 1.6 0.9 2.9 1.4 1.8
1.6 8.9 5.5 5.2 6.2 2.5 4.7 9.7 10
5.7 2.8 5.1 9.9 4.8 1.6 3.6 10 3
3.5 2.8 8.5 9.2 4.1 6.2 2.9 9.6 7.4

```

Висновки

На цій лабораторній роботі ми дослідили алгоритми обходу масивів, набули практичних навичок використання цих алгоритмів під час складання програмних специфікацій. В результаті виконання лабораторної роботи ми отримали алгоритм сортування обміном за спаданням, при цьому розділили виконання задачі на 4 кроки. В процесі випробування ми розглянули декілька випадків результатом яких

отримали виведення першого мінімального елемента X і його місцезнаходження, виведення обробленої матриці обміном знайденого значення X з елементом першого рядка у кожному стовпчику. Алгоритм ефективний і працює з матрицями будь-якого розміру.